

การวิเคราะห์ปัญหาและการออกแบบการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาไทย : บันไดสู่ การวิจัยเพื่อผู้เรียน

ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

อีเมล : Kitti-nata2528@hotmail.com

บัญชา ธรรมบุตร

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

อีเมล : Thammabut.bancha@gmail.com

क्षा ปราณีตพลกรัง

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

อีเมล : khacha2531@gmail.com

สมเกียรติ วุฒิธรรมมาภวัฒน์

นักวิชาการอิสระ

อีเมล : phramaha2121@gmail.com

พระนิวัฒน์ มหาโชติวงมโน

นักวิชาการอิสระ

อีเมล : Nivat_32@hotmail.com

Received : October 20, 2021 Revised : November 30, 2021

Accepted : December 20, 2021

บทคัดย่อ

การการเรียนการสอนภาษาไทยย่อมมีปัญหาหลายอย่างตามมา ทั้งนี้เพราะการสอนเป็นการพัฒนามนุษย์ซึ่งเป็นตัวแปรที่สามารถแปรเปลี่ยนไปได้ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนนั้น จำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการแก้ไข โดยการแก้ไขที่ถูกต้อง เป็นระบบ ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก็คือการนำวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหา อย่างไรก็ตามแม้กระบวนการวิจัยจะสามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาได้แต่พบว่าครูส่วนใหญ่ขาดการวิเคราะห์ปัญหาอย่างลึกซึ้งและชัดเจน มีแต่เพียงว่าผู้เรียนมีปัญหาแต่ขาดการวิเคราะห์สาเหตุ ปัจจัย หรือสิ่งที่ทำให้ปัญหานั้นเกิดขึ้น อีกทั้งยังขาดแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนจึงส่งผลให้ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไข ประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญในการนำวิจัยคือการออกแบบการวิจัย ซึ่งนับเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง การออกแบบกระบวนการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาไทยเสมือนแบบพิมพ์เขียวในการสร้างบ้าน หากออกแบบไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นระบบก็จะทำให้นักเรียนนั้นไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้กระทบต่อการแก้ปัญหาผู้เรียน ดังนั้นบทความนี้จะมุ่งเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาการวิจัยและการออกแบบการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อจะให้ครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีองค์ความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

คำสำคัญ : ปัญหาการวิจัย, การออกแบบการวิจัย, การเรียนการสอนภาษาไทย

ANALYSIS OF PROBLEM AND RESEARCH DESIGN IN INSTRUCTION THAI LANGUAGE : STAIRWAY TO RESEARCH FOR LEARNERS.

Natthakit Siriwatthanathakun

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

E mail : Kitti-nata2528@hotmail.com

Bancha Thammabut

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

E mail : Thammabut.bancha@gmail.com

Khacha Praneetpolkrung

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

E mail : khacha2531@gmail.com

Somkiat wuttitharmmapiwat

independent scholar

E mail : phramaha2121@gmail. com

Phra Niwat Mahachotiawatthano

independent scholar

E mail : Niwat_32@hotmail.com

Abstract

There are many problems in teaching and learning Thai language because teaching is a human development which is a variable that can be changed according to various factors. It must be solved by the correct systematic correction according to the scientific process is the use of research to solve the problem. However, even the research process can be used to solve the problem. But found that most teachers lacked a deep and clear analysis of the problem. But just that the students have problems. But there is a lack of analysis of the causes, factors or things that cause the problem to occur, and there is also a lack of guidelines for solving various problems for students, resulting in the problem not being solved. One issue that is important in conducting research is Research design, which is a very important step in designing the research process of teaching Thai language as a blueprint for building a house. If the design is incorrect or not systematic, the research will not be available. Efficiency affects student problem solving, therefore, this article focuses on knowledge of research problems and research design in Thai language teaching and learning so that teachers or those involved can have a better understanding. can be used for further teaching and learning development

Keyword : problems in Instruction, research design, Instruction of Thai language

บทนำ

การจัดการศึกษาที่จัดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา และหมวด 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การวิจัยการเรียนการสอนภาษาไทยนั้นว่ามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย เพราะครูทุกคนจะต้องพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เป็นประจำ ซึ่งการเรียนการสอนนั้นบางครั้งอาจจะพบปัญหาหลาย ๆ ด้านทั้งด้านผู้เรียน ครูผู้สอน เทคนิควิธีการสอน สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวจึงต้องได้รับการแก้ไขให้ทันทั่วทั้งที่หรือเร่งด่วน เพราะเป็นปัญหาซึ่งเป็นอุปสรรคในการเรียนของผู้เรียน การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้กระบวนการวิจัยมาช่วย อย่างไรก็ตามพบว่าครูส่วนใหญ่ยังขาดการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่แท้จริงในการเรียนการสอนภาษาไทย ไม่เข้าใจสภาพปัญหาดีพอจึงไม่สามารถที่จะหาวิธีแก้ปัญหาได้ถูกต้อง นอกจากนี้เมื่อจะลงมือปฏิบัติดำเนินการวิจัยพบว่าครูภาษาไทยส่วนใหญ่ไม่เข้าใจกระบวนการออกแบบการวิจัย ทำให้ไม่สามารถดำเนินการวิจัยต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นในบทความนี้ ผู้เขียนจึงได้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหาและการออกแบบการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อเป็นบันไดสู่การวิจัยเพื่อผู้เรียน อันจะส่งผลให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายหรือหลักสูตรที่กำหนดไว้ ซึ่งมีประเด็นดังนี้

ความหมายของปัญหาการวิจัยเพื่อการเรียนการสอนภาษาไทย

ปัญหาการเรียนรู้หรือปัญหาการเรียนการสอน คือ ประเด็นข้อสงสัยหรือคำถาม หรือปรากฏการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งส่งผลให้การเรียนรู้ไม่บรรลุเป้าหมายตามกำหนด (สุวิมล ร่วงวานิช, 2553 : 48) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 22) (พิชิต ฤทธิจรรณ, 2559 : 61)

ปัญหาการวิจัยเพื่อการเรียนการสอนภาษาไทยจึงหมายถึง ปรากฏการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งส่งผลให้การเรียนรู้ด้านภาษาไทยไม่บรรลุเป้าหมายตามกำหนด ทั้งนี้สิ่งเหล่านั้นก่อให้เกิดความสงสัยหรือต้องการคำตอบเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาต่อไป

ประเภทและลักษณะของปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย

ปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น สามารถแบ่งออกได้หลายประเภทตามเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง ดังนี้(ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล, 2561)

1. แบ่งตามลักษณะของปัญหา

1.1 ปัญหาเพื่อแก้ไขปรับปรุงปัญหาลักษณะนี้เกิดจากปัญหาการเรียนการสอนในปัจจุบัน โดยเกิดจาก

สภาพการเรียนการสอนที่เป็นจริงในปัจจุบัน ต่ำกว่าสภาพที่คาดหวังในปัจจุบัน เช่น นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถด้านการอ่านและเขียนภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (โดยเกณฑ์ที่กำหนดนั้นตั้งเป้าไว้ร้อยละ 60 แต่จากการวัดและประเมินการอ่านและเขียนภาษาไทยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้คะแนนร้อยละ 50)

1.2 ปัญหาเพื่อป้องกันปัญหาลักษณะนี้เป็นปัญหาที่มีการเปรียบเทียบสภาพที่คาดหวังในปัจจุบัน กับ

สภาพที่จะเป็นจริงในอนาคต โดยปัญหาดังกล่าวอาจจะยังไม่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แต่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้พิจารณาจากแนวโน้มในอดีตและปัจจุบัน เช่น ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่ม

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ลดลงเรื่อย ๆ ซึ่งคาดว่าในปีถัดไปหรือในอนาคตอาจจะลดลงหรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่คาดหวังไว้

1.3 ปัญหาเพื่อพัฒนา ปัญหาในลักษณะนี้เป็นปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเกิดจากความ

ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีคุณภาพหรือประสิทธิภาพที่ดีขึ้นกว่าเดิมซึ่งเป็นการมุ่งให้สภาพการเรียนการสอนภาษาไทยในอนาคตสูงขึ้น เช่น ปัจจุบันนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ (ร้อยละ 50) แต่ครูผู้สอนและโรงเรียนต้องการจะพัฒนาผลการทดสอบดังกล่าวให้สูงขึ้นกว่าเดิมคือ ร้อยละ 60 ในอีก 2 ปีข้างหน้า

2. แบ่งตามลักษณะผลที่เกิดกับผู้เรียน

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาในลักษณะนี้เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านวิชาการ โดยจะประเมินจากรายวิชาต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้เรียน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ฯลฯ

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ปัญหาในลักษณะนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียนหรือคุณลักษณะของผู้เรียนที่แสดงออกมาซึ่งไม่เป็นไปตามที่ทางโรงเรียนกำหนดหรือคาดหวังไว้ ส่วนมากจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ขาดระเบียบวินัย ไม่ใฝ่เรียนรู้ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่มีจิตสาธารณะ ไม่มีความรับผิดชอบ ฯลฯ

วิธีการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย

การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย มีวิธีการวิเคราะห์เพื่อกำหนดปัญหาหรือสาเหตุดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้วิธีการเชิงระบบ

การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้วิธีการเชิงระบบนั้น เป็นการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยวิธีการที่หลากหลายอาจจะเป็นการสังเกต ตรวจสอบงาน ประเมินภาระงาน ทดสอบ ประเมินแบบฝึกหัด สัมภาษณ์ หรือซักถามผู้เรียน เมื่อทราบผลที่เกิดกับผู้เรียนว่ามีปัญหาด้านใดแล้ว ก็ย้อนกลับไปพิจารณาว่าเกิดจากอะไร อาจจะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้เรียน หรือสื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ ที่นำมาสอน เช่น เมื่อตรวจสอบผลงาน การเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนไม่สามารถเขียนสื่อความได้ รูปแบบการเขียนไม่มีความน่า หรือสรุปไม่เป็น นอกจากนี้ยังพบว่ามีการเขียนสะกดคำผิด ลายมืออ่านยาก ซึ่งสาเหตุดังกล่าวอาจมาจากการที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการบรรยายมากกว่าเน้นให้ลงมือทำหรือไม่มีแบบฝึกทักษะฝึกผู้เรียนเป็นต้น ดังแสดงให้เห็นในภาพที่ 1

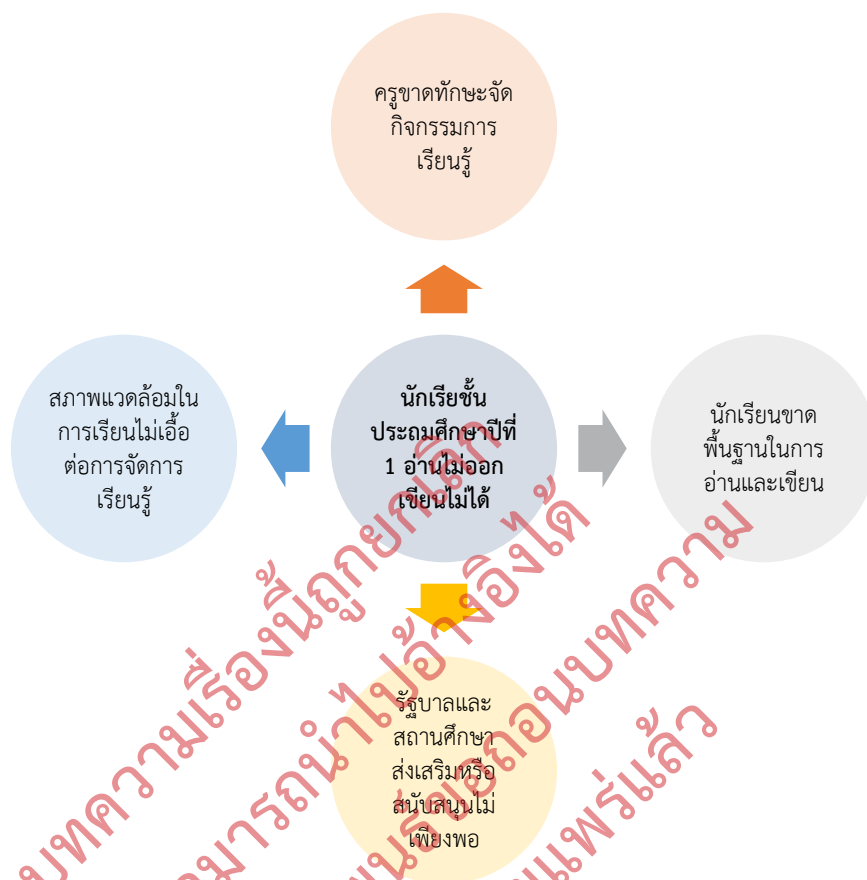

ภาพที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้วิธีการเชิงระบบ

2. การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้แผนผังความคิด

การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้แผนผังความคิด เป็นการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ

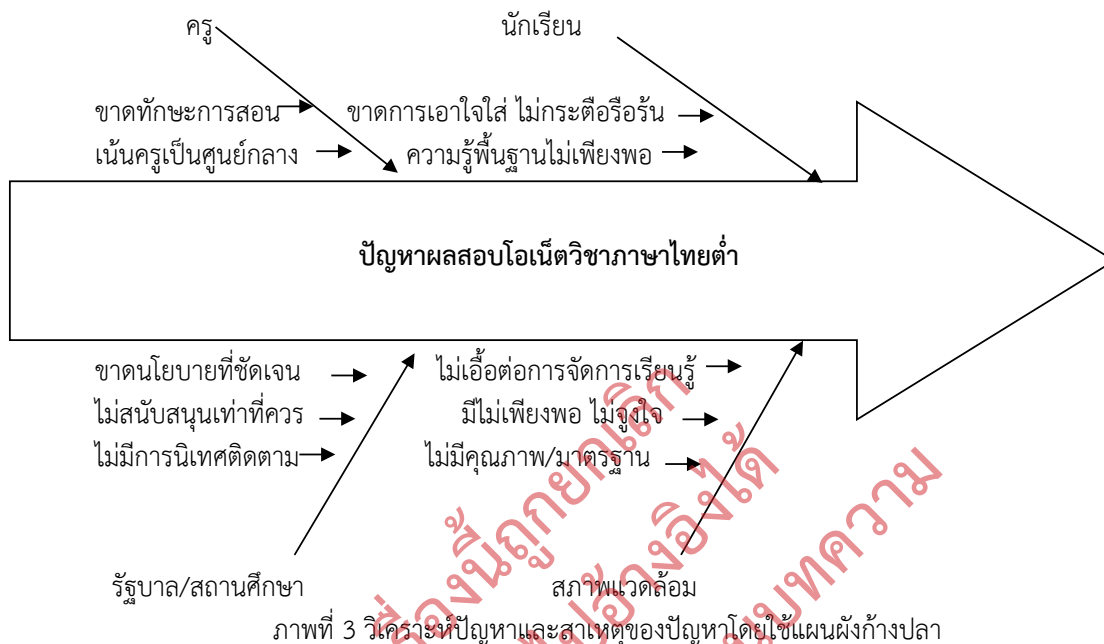
ของปัญหาวิธีหนึ่งที่จะช่วยครูผู้สอนจัดระบบความคิด หรือจัดระบบความสำคัญ ของปัญหาได้เป็นอย่างดี ครูผู้สอนจะเห็นสภาพของปัญหาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่าปัญหานั้นอยู่ในระดับใด มีความสำคัญมากน้อยเพียงใด เกี่ยวข้องกับใครบ้าง และประเด็นไหนที่ควรจะนำมาทำวิจัยหรือแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน ดังตัวอย่างการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้โดยใช้แผนผังความคิด ดังนี้

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้โดยใช้แผนผังความคิด

3. การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้แผนผังก้างปลา

การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้แผนผังก้างปลาหรือผังสาเหตุและผลเป็นแผนผังที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหากับสาเหตุทั้งหมดที่เป็นไปได้ที่อาจทำให้เกิดปัญหานั้น ผังก้างปลาสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้ชัดเจนในเชิงเหตุผลและวิเคราะห์หาสาเหตุย่อยได้ง่าย ในการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้วิธีก้างปลานั้น ให้เขียนหัวปลาไว้ในทางขวามือและเขียนลูกศรชี้ให้ถูกต้องอย่างชัดเจน ดังนี้

4. การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม

การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม เป็นการวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียนโดยใช้การตั้งคำถาม ซึ่งคำถามหลักที่ตั้งนั้นคือ อะไร ทำไม อย่างไร จากนั้นก็จะกำหนดเป็นคำถาม ของการวิจัยที่ครูสนใจที่จะหาคำตอบหรือกำหนดปัญหา ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม

ปัญหาการเรียนการสอน ภาษาไทย	คำถามการวิจัย (อะไร/ทำไม/อย่างไร)	ชื่อเรื่องวิจัย
1.ความสามารถด้านการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ไม่เป็นที่พอใจและต่ำกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนด	1.ครูจะใช้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ อย่างไรจึงทำให้นักเรียนมีความ ความสามารถด้านการอ่านอย่างมี วิจารณญาณเพิ่มขึ้น	1.การพัฒนาความสามารถด้าน การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้น...โดยการจัดกิจ กรรมการเรียนรู้แบบโครงการ
2.ความสามารถด้านการเขียน สรุปความของนักเรียนไม่เป็นที่ พอใจและต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนด	1.ครูจะใช้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ อย่างไรจึงทำให้นักเรียน มีความสามารถ ด้านการเขียนสรุปความ	1.การพัฒนาความสามารถด้าน การเขียนสรุปความของ นักเรียนชั้น...โดยการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ด้วย เทคนิคแผนผังภาพความคิด

ปัญหาการเรียนการสอน ภาษาไทย	คำถามการวิจัย (อะไร/ทำไม/อย่างไร)	ชื่อเรื่องวิจัย
3.นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ไม่เป็นที่พอใจและต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	1.ควรจะใช้แนววัตกรรมการจัดการเรียนรู้ อย่างไรจึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง พระอภัย มณีสูงขึ้น 2.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน หรือไม่	1.การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ของนักเรียนชั้น โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ
4. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การสร้างคำ ไม่เป็นที่พอใจและต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	1.ควรจะใช้แนววัตกรรมการจัดการเรียนรู้ อย่างไรจึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเรื่อง การสร้างคำ สูงขึ้น 2.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การสร้าง คำ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่	4.การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเรื่อง การสร้างคำ ของนักเรียนชั้น..... โดยใช้ แบบฝึกเสริมทักษะร่วมกับการ เรียนรู้แบบร่วมมือกัน
5.นักเรียนขาดทักษะการฟังและการดูอย่างมีวิจารณ์ญาณ	1.ควรจะใช้แนววัตกรรมการจัดการเรียนรู้ อย่างไรจึงทำให้นักเรียน มีทักษะการฟัง และการดูอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงขึ้น	1.การพัฒนาทักษะการฟังและ ดูอย่างมีวิจารณ์ญาณของ นักเรียนชั้น...โดยใช้หลัก อริยสัจสี่

จากตารางที่ 1 ข้างต้น จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามนั้น เป็นเทคนิคหนึ่งที่ครูภาษาไทยต้องฝึกทำ เพราะหากได้ข้อคำถามแล้วก็จะส่งผลไปยังชื่อเรื่องวิจัย ตลอดจนเข้าใจปัญหาการวิจัยอย่างแท้จริง

การออกแบบการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย

การออกแบบการวิจัยถือเป็นปัญหาสำคัญของการทำวิจัย ครูส่วนใหญ่มักจะมองว่าขอให้ได้หัวข้อแล้วจะทำวิจัยได้ง่ายขึ้น แท้จริงแล้วหากครูขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการวิจัยก็จะส่งผลให้ผู้วิจัยหลงทิศทาง อันจะนำไปสู่การทำวิจัยที่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้ผู้เขียนจะเสนอการออกแบบการวิจัยสำหรับครูภาษาไทยที่จะต้องนำองค์ความรู้ไปใช้พัฒนาผู้เรียนในห้องเรียน ดังนี้ (ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล ,2561)

1. การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental design)

1.1 แบบทดลองกลุ่มเดียวและวัดผลเฉพาะหลังการทดลอง (One-Group Posttest-only-Study)

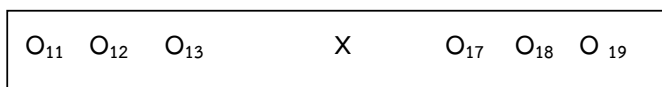
เป็นแบบแผนที่มีกลุ่มทดลอง (X) หนึ่งกลุ่มและวัดผลที่เกิดขึ้นหลังการทดลอง (O₂) เพียงครั้งเดียว โดยเป็นการศึกษาว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรขึ้นกับตัวแปรตาม แบบแผนการวิจัยลักษณะนี้ เป็นแบบที่ไม่มีความซับซ้อน เป็นการออกแบบเพื่อนำไปศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) ส่วนข้อบกพร่องของแบบแผนนี้คือไม่มีกลุ่มควบคุมและไม่มีการทดสอบก่อนการทดลอง อาจจะทำให้คาดเดาได้ยากกว่าผลที่เกิดจากตัวแปรตามเกิดจากอิทธิพลจากสิ่งใด ตัวอย่างงานวิจัยที่ใช้แบบแผนนี้คือ การวิจัยโดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็น 3/1 จากนั้นนำนวัตกรรม/รูปแบบการสอนมาใช้พัฒนานักเรียนกลุ่มนี้ ซึ่งจะไม่มีการทดสอบก่อนเรียน แต่จะเป็นการทดลองแล้วทดสอบหลังเรียนเพียงอย่างเดียว เป็นต้น

1.2 แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One-Group pretest-posttest design)

รูปแบบการทดลองแบบนี้ เป็นการทดลองกับกลุ่มเป้าหมายหนึ่งกลุ่ม โดยมีการวัดผลก่อนการทดลอง (O₁) จากนั้นในช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วมีการวัดผลหลังเรียนอีกครั้งหนึ่ง (O₂) ทั้งนี้รูปแบบการทดลองนี้มีลักษณะง่ายคือไม่ต้องมีกลุ่มควบคุม จึงไม่ต้องมีการเปรียบเทียบ เหมาะกับการทดลองที่เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) อย่างไรก็ตามยังมีจุดบกพร่องคืออาจไม่มีความตรงภายในและความตรงภายนอก เพราะไม่มีกลุ่มเปรียบเทียบและไม่มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ตัวอย่างงานวิจัยภาษาไทยในแบบนี้คือ ต้องการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ก่อนทดลองนวัตกรรม/รูปแบบการสอน มีการทดสอบก่อนเรียน หลังจากนั้นก็ทดลองนวัตกรรม/รูปแบบการสอน และทดสอบหลังการทดลองอีกครั้งหนึ่ง

1.3 แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลหลายครั้งก่อนและหลังการทดลอง (Single Group pretest-posttest time series design)

รูปแบบการทดลองนี้ เป็นการทดลองกับกลุ่มเป้าหมายหนึ่งกลุ่ม แต่มีการวัดผลซ้ำหลายครั้งตามช่วงเวลาที่กำหนดทั้งการทดลองและหลังการทดลอง รูปแบบการทดลองนี้มีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น เพราะได้มีการวัดผลก่อนและหลังทดลองเพื่อเปรียบเทียบกัน ถ้าผลปรากฏออกมาว่าหลังทดลองสูงกว่าทดลอง นั้นย่อมหมายถึงว่าผลที่เกิดขึ้นนั้นมาจากนวัตกรรมที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.การออกแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental design)

การออกแบบการวิจัยกึ่งทดลอง เป็นการออกแบบที่มีทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แต่ไม่มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรูปแบบการทดลองดังนี้

2.1 แบบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ไม่เท่าเทียมกัน วัดผลหลังการทดลอง (non-equivalent control group –posttest only design)

(experimental)	X	O ₂
(Control)	-	O ₂

รูปแบบการทดลองนี้ เป็นการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง (experimental) และกลุ่มควบคุม (Control) แต่ไม่มีการสุ่ม ซึ่งทำให้ลักษณะของกลุ่มทั้งสองไม่มีลักษณะที่เท่าเทียมกัน มีการวัดผลเฉพาะหลังการทดลองทั้งสองกลุ่ม โดยกลุ่มตัวอย่างจะทดลองด้วยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ส่วนกลุ่มควบคุมจะเป็นลักษณะทดลองด้วยวิธีปกติ

2.2 แบบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ไม่เท่าเทียมกัน วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (non-equivalent control group pretest-posttest only design)

(experimental)	O ₁	X	O ₂
(Control)	O ₁	-	O ₂

รูปแบบการทดลองนี้เป็นการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง (experimental) และกลุ่มควบคุม (Control) แต่ไม่มีการสุ่ม ซึ่งทำให้ลักษณะของกลุ่มทั้งสองไม่มีลักษณะที่เท่าเทียมกัน จึงมีการวัดผลก่อนการทดลอง (O₁) ทั้งสองกลุ่ม เพื่อใช้ตรวจสอบความเท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังจากทดลองนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ (X) ให้กลุ่มทดลองแล้ว จึงมีการวัดผลหลังการทดลอง (O₂) ทั้งสองกลุ่ม การออกแบบการวิจัยในรูปแบบนี้ถ้ามีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ดีทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการทดลองก็จะใกล้เคียงกับการทดลองที่แท้จริง

3.การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองที่แท้จริง (True-experimental design)

การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองที่แท้จริง เป็นการออกแบบการวิจัยโดยมีทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งทั้งสองกลุ่มนี้มีการสุ่ม โดยรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองที่แท้จริงมีดังนี้

3.1 แบบมีกลุ่มควบคุม วัดผลเฉพาะหลังการทดลอง (Posttest-only control group design)

R (experimental)	X	O ₂
R (Control)	-	O ₂

รูปแบบการทดลองนี้ประกอบด้วยกลุ่มทดลอง (experimental) และกลุ่มควบคุม (Control) โดยทั้งสองกลุ่มได้มาจากการสุ่ม (R) กลุ่มทั้งสองนี้จะมีลักษณะความเท่าเทียมกัน รูปแบบการทดลองนี้ไม่มีการวัดผลก่อนการทดลอง มีเฉพาะวัดผลหลังทดลองเท่านั้น (O₂) การทดลองแบบนี้สะดวกโดยไม่ต้องมีการวัดผลก่อนการทดลอง แต่ทั้งนี้วิธีการออกแบบการวิจัยแบบนี้อาจมีตัวแปรแทรกซ้อนได้ทำให้ผลการทดลองอาจจะขาดความน่าเชื่อถือ เช่น การที่ระหว่างการทดลองผู้เรียนอาจไปเรียนพิเศษเพิ่มเติม ฯลฯ

3.2 แบบมีกลุ่มควบคุมวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (Pretest-Posttest-only control group design)

R (experimental)	O ₁	X	O ₂
R (Control)	O ₁		O ₂

รูปแบบการทดลองนี้ประกอบด้วยกลุ่มทดลอง (experimental) และกลุ่มควบคุม (Control) โดยทั้งสองกลุ่มได้มาจากการสุ่ม (R) กลุ่มทั้งสองนี้จะมีลักษณะความเท่าเทียมกัน รูปแบบการทดลองนี้มีการวัดผลก่อนการทดลอง (O₁) และหลังการทดลอง (O₂) รูปแบบการทดลองนี้ทำให้สามารถควบคุมและตรวจสอบปัจจัยต่าง ๆ ที่จะมาอิทธิพลต่อความตรงภายในได้มาก ผลออกมาจึงน่าเชื่อถือได้มาก ทั้งนี้ อาจจะมีข้อบกพร่องอยู่บ้างคือไม่สามารถควบคุมปัจจัยภายนอกของการทดลองได้

บทสรุป

ปัญหาการวิจัยเพื่อการเรียนการสอนภาษาไทยจึงหมายถึง ปรากฏการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งส่งผลให้การเรียนรู้ด้านภาษาไทยไม่บรรลุเป้าหมายตามกำหนด ทั้งนี้สิ่งเหล่านั้นก่อให้เกิดความสงสัยหรือต้องการคำตอบเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาต่อไป ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น สามารถแบ่งออกได้หลายประเภทตามเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง 1) แบ่งตามลักษณะของปัญหา 2) แบ่งตามลักษณะผลที่เกิดกับผู้เรียน

การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย มีวิธีการวิเคราะห์เพื่อกำหนดปัญหาหรือสาเหตุดังต่อไปนี้ 1)การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้วิธีการเชิงระบบ 2)การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้แผนผังความคิด 3)การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้แผนผังก้างปลา 4) การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม

การออกแบบการวิจัยถือเป็นปัญหาสำคัญของการทำวิจัย ครูส่วนใหญ่มักจะมองว่าขอให้ได้หัวข้อแล้วจะทำวิจัยได้ง่ายขึ้น แท้จริงแล้วหากครุขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการวิจัยก็จะส่งผลให้ผู้วิจัยหลงทิศทาง อันจะนำไปสู่การทำวิจัยที่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร การออกแบบการวิจัยสำหรับครูภาษาไทยมี

1.การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental design)

1.1 แบบทดลองกลุ่มเดียวและวัดผลเฉพาะหลังการทดลอง (One-Group Posttest-only Study)

1.2 แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One-Group pretest-posttest design) 1.3 แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลหลายครั้งก่อนและหลังการทดลอง (Single Group pretest-posttest time series design)

2.การออกแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental design)

2.1 แบบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ไม่เท่าเทียมกัน วัดผลหลังการทดลอง (non-equivalent control group –posttest only design)

2.2 แบบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ไม่เท่าเทียมกัน วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (non-equivalent control group pretest-posttest only design)

3.การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองที่แท้จริง (True-experimental design)

3.1 แบบมีกลุ่มควบคุม วัดผลเฉพาะหลังการทดลอง (Posttest-only control group design)

3.2 แบบมีกลุ่มควบคุมวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (Pretest-Posttest-only control group design)

บรรณานุกรม

- ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล. (2561). *การวิจัยเพื่อการเรียนการสอนภาษาไทย*. นครปฐม :ปรินสวयरการพิมพ์.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2559). *เทคนิคการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 7.นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู*. สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2564 จาก <https://bit.ly/2WkiUsE>
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2553). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.